

Prekentekest: Luk 13,6-9

Så fortalte han denne lignelsen: «En mann hadde et fikentre som var plantet i vingården hans. Han kom for å se etter frukt på det, men fant ingen. Da sa han til gartneren: 'Nå er det tredje året jeg kommer og leter etter frukt på dette fikentreet uten å finne noe. Hugg det ned! Hvorfor skal det stå der og suge ut jorden?' Men gartneren svarte: 'Herre, la det stå dette året også, så skal jeg grave omkring det og gjødsle det. Kanskje det da vil bære neste gang. Hvis ikke får du hugge det ned.'»

Slik lyder det hellige evangelium.

Nyttårsaften er en tid for ettertanke, synes nå i alle fall jeg. Julens høytid er tradisjonelt sett en tid for familie og de nære ting. Vi følger gjerne nedarvede tradisjoner med julebesøk og selskaper. Høytiden fører ofte folk tettere sammen i de nære relasjoner. De fleste gleder seg over å møtes og fridager med god mat, besøk på tvers av generasjoner, huset fullt. Vi feirer høytiden og lader opp til et nytt år.

For min del, tenkte jeg spesielt denne jula over hvor mye omtanke og kjærlighet som ligger i gavene som ble pakket opp på julekvelden. Det er da en ganske fantastisk fin tradisjon å gi hverandre gaver. Så kan vi si at det blir for mye fokus på det materielle, og noe sant er det i det, men mange ting som gis og mottas vet jeg at det ligger både omtanke og kjærlighet bak.

Nyttår er gjerne en tid for å gjøre opp status. Jesus har gitt oss det dobbelte kjærlighetsbudet, og visst er det mye kjærlighet til både Gud og medmennesker blant oss i Lund. Heldigvis bor vi på et sted der mange viser omsorg. Det er ikke få som i løpet av året blir bedt for av folk i menighetene, ja faktisk gjelder det alle som bor her. Det er ganske mange både barn, unge, eldre og ensomme som inviteres med på alt fra arrangementer innen kultur og kirke, til private sammenkomster. Det finnes mange omsorgsfulle foreldre, og det finnes mange voksne barn som tar seg av sine gamle foreldre og slektninger på en utmerket god og kjærlig måte.

I mitt møte med dem som opplever sorg og tunge tider, ser jeg også at mange stiller opp for sine naboer og gjør det beste de kan for dem. La oss ikke glemme det gode, for det er et hav av gode ting som skjer midt i blant oss, og må jeg si, ganske uavhengig av tro og livssyn. Den mellommenneskelige kjærligheten er en mulighet som heldigvis mange vet seg nytten av å bruke.

Så taler prekentekesten til oss i dag om frukt. «En mann hadde et fikentre som var plantet i vingården hans. Han kom for å se etter frukt på det, men fant ingen.» Det var vanlig å ha fikentrær i vingården, men uvanlig å ta vare på trær uten frukt, og vi forstår at frukttrær blir bilde på mennesker.

Ved et årsskifte er dette med frukt et ransakende tema å bringe på banen. Når sant skal sies har vi lett for noen og enhver å forgå oss i tanker, ord og gjerninger. Jeg tror mange med alminnelig god selvinnsikt helhjertet kan

stemme i syndsbekjennelsen i vår kirkes liturgi med ordene vi oftest bruker: «Gud, vær meg nådig! Jeg har syndet mot deg og sviktet min neste – med tanker og ord, med det jeg har gjort og med det jeg har forsømt.»

Jeg tenker det slik at når han som eier frukttrærne i hagen kommer for å se etter frukt, så dreier det seg dypest sett ikke om en alminnelig fruktdyrker, men om vår Herre selv. For Herren sier selv i Joh 15: «Dere har ikke utvalgt meg, men jeg har utvalgt dere og satt dere til å gå ut og bære frukt, en frukt som varer.» Joh 15,16. Ikke rart da at eieren selv vil sjekke hvordan det står til med frukthagen. Ser han god frukt? Ser han frukt av en annen kvalitet hos sine troende enn hos dem som ikke tror? Ser han frukt som ikke svarer til omvendelsen hos aktive kristne?

En nyttårsaften er gjerne en tid for å se opp og fram, men ikke glemme det som var. Har vi nyttårsforsetter og skal bestemme vår framtid, er det mye som tyder på at vi også må kjenne vår fortid. Nåde handler om både å erkjenne og bekjenne at alt var ikke som det skulle være, men samtidig strekke seg mot vår Herre med tomme hender, for han har betalt dyrt for vår tilgivelses mulighet.

Har vi så forgått oss i tanker, ord og gjerninger? Bærer vi nag til noen? Bærer vi videre kun de gode historiene om hverandre, eller tar vi vare på og enda til oppmuntrer til negativt fokus? Og er det sant det som er vårt eget selvbilde at vi tar alt i beste mening og vil vår neste vel?

Julefeiring med fri og familiesamvær byr på mye bra, men folk som har sitt arbeid knyttet opp mot parterapi og familieforhold, vet at ikke alle har det bra sammen. Noen samvær framelsker det beste i oss. Andre ganger er det ord som faller skeivt, eller at ting ble ikke slik det var tenkt. Og det er ikke bare ikke-kristne som forgår seg i tanker, ord og gjerninger.

Mange som ikke er bekjennende kristne er levende klar over sin svakhet og sin synd, men jeg ser en trend blant noen kristne i vår tid til å unnskyldde de handlinger som ikke er gode, fordi det stemmer så dårlig med deres positive selvbilde å stemple det de gjør som galt og de føler seg ikke som syndere.

Jeg tror det er her hunden ligger begavet, for å si noe ærlig om dagens prekmentekst inn i vår tid. Det finnes en tro på en billig nåde, en menneskets rettferdiggjørelse av synden i stedet for at Gud får rettferdiggjøre synderen. Det finnes et ja til det dobbelte kjærlighetsbud, men samtidig et nei til de ti enkeltbud. Det finnes et ja til Jesus, men også et nei til en sann omvendelse.

Apostelen Paulus går til kjernen i vår tids nye holdning til nåden når han i Rom 6 både spør og svarer på en gang: «Skal vi fortsette å synde så nåden kan bli enda større?» Svaret er: «Slett ikke!» Rom 6,1. Vi kunne like gjerne oversette svaret med aldeles ikke, eller la det aldri skje, for apostelen gir en veldig sterk understreking av at vi må ikke for alt i verden fortsette med en kurs som er mot Guds vilje. Gud kaller oss til oppgjør og ny start. Enhver ny start handler om å skifte kurs.

På overgangen til det nye året har vår kirke satt opp denne prekenteksten fullt bevisst på hva den inneholder. Gjennom bibelordet kaller Gud oss alle som én til å stanse opp, tenke over disse store viktige spørsmålene, før vi går videre inn i det nye året.

Når det er sagt. Både vingårdseieren og gartneren viser en veldig, for ikke å si uhørt stor tålmodighet med sitt fikentre. Alle som hørte på den gang da Jesus fortalte lignelsen, ville helt klart støtte vingårdseieren i å gi opp treet. For det var så godt som ingen sjanse for at et tre som hadde vært uten frukt i tre år, skulle bære frukt det fjerde. Det visste alle.

Så blir lignelsen om fikentreet et bilde på vår Herres store tålmodighet med oss som er satt til å bære frukt. Han lar gartneren stelle godt med treet enda et fjerde år. Av seg selv kunne neppe treet bære frukt, men det kunne skje et under. Forhåpentligvis har dette underet skjedd i våre liv.

Jeg har et minne fra en nyttårsaften for mange år siden. Jeg var på besøk hos en kammerat i et av våre naboland. Som kjent for noen, når konsumet av alkohol løser på hemningene, starter de åpenhjertige åndelige diskusjonene og de ærlige bekjennelsene.

Far til en av mine venner kom inn på tema synd og nåde. Han holdt den kristne troen høyt, men måtte erkjenne at han selv nok aldri kom til å oppleve noen nåde for sine synder. Til det var han synderegister for stort, og han mente det med en så oppriktig anger som hans tilstand kunne tillate. Alt hva den unge teologistudenten sa om Jesus og hans soning av all verden synd, deriblant denne mannens etter sigende enorme synderegister, prelet av som vann på gåsa.

Han trengte en nådig Gud, men kunne ikke tro at nåden fullt og helt skulle gjelde ham selv. Han døde noen få år senere, uvisst med hvilket forhold til vår Herre. Denne mannen søkte ingen billig og lettvindt nåde. Han visste han trengte den Gud som kunne si til ham på ekte og ærlig vis at, ja din synd er stor, svært stor, men nåden min er enda større. Og tenk, slik er Gud.

Og dertil, i en tid han venter på frukt, viser han stor overbærenhet med sine frukttrær i år etter år. Men så forventer han at forandringen skjer, at godt stell og næring skal vise seg i avling, for Gud vil forandring, og han kan skape den selv i våre liv.

Kanskje skulle det være langs disse linjer vi velger nyttårsforsett for 2014? Den enkelte av oss vet nok innerst inne hvor skoen trykker. Så handler det også om å gi Gud rett. Måtte året 2014 gi en rik avling for vår Herre.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.